

3

SECTOR INDUSTRIAL I ENERGÈTIC

RESUM

Sens dubte, l'element transcendental i que limita la capacitat inferencial de l'informe sobre la indústria balear és la presència, en data d'avui, de la COVID-19. Aquesta pandèmia desvirtua totalment qualsevol projecció futura sobre la base de les dades presents i passades.

L'evolució de la producció a la indústria balear continua presentant una pèrdua de representativitat dins l'economia balear, però en termes de llocs de feina el comportament millora des del 2014, passant d'un pes dins el total de l'economia d'un 6,6 % a un 7,2 % el 2018.

Quant al nombre d'empreses que componen la indústria, s'observa un creixement del 6,5 % el 2018 respecte a l'any anterior. Quant al nivell de llocs de feina, el 2018 continua en recuperació, amb més dinamisme en el règim d'assalariats —creixen un 3 %— que en el règim especial d'autònoms —amb un 1 %—, però s'aprecia en els dos grups un cert alentiment de la generació de llocs de feina.

Els ingressos del sector industrial han caigut el 2016 un 2,7 % respecte a 2015, on el 43,4 % correspon al grup de subministrament d'electricitat; seguit d'indústries manufactureres, amb un 41,1%; compartint el primer grup el lideratge amb una productivitat aparent del factor treball i amb la quota d'excedents més elevada.

El 2018 ha presentat també un increment de facturació elèctrica respecte a l'any anterior (1,8%), amb un comportament més dinàmic a Eivissa, amb un augment de facturació del 3 %, i a Formentera, amb un 3,6 %.

Quant a les indústries relacionades amb la construcció, el 2018 hi ha registrades 90 pedreres a les Illes Balears, de les quals un 80 % són a Mallorca, un 12 % a Menorca, i la resta, a Eivissa i Formentera.

3.1.

L'EVOLUCIÓ DEL PIB, DE L'OCUPACIÓ, DE L'ÍNDEX DE PRODUCCIÓ INDUSTRIAL (IPI) I DE L'ÍNDEX DE PREUS INDUSTRIALS

En aquest apartat s'analitza l'evolució de la producció i l'ocupació del sector industrial. Aquesta informació es desglossa i s'amplia per estructures d'empreses i per les principals branques productives del sector industrial a les Illes Balears a partir de dades de l'Ibestat, relatives a l'enquesta industrial. També s'analitzen l'índex de producció industrial (IPI), l'índex de preus industrials (IPRI) i altres indicadors conjunturals del sector industrial.

Quant a l'evolució del valor afegit brut de la indústria en termes de pes sobre el total de l'economia balear, destaca la tendència suau i constant de la seva pèrdua de representativitat, que passa d'un 6,7 % el 2014 a un 5,7 % el 2018. Per tant, el previsible impacte negatiu de la COVID-19 en la indústria balear el 2020 serà un efecte afegit i no una causa principal del seu comportament.

Tot l'anterior és, a pesar que en termes d'ocupació no s'apreciï aquest comportament. El pes del mercat laboral en la indústria balear es manté sobre un interval més estable, oscil·lant entorn d'un pes del 7 % del total de l'ocupació generada a la comunitat autònoma.

Si ens centram en l'evolució comparativa de la producció industrial respecte a altres sectors d'activitat durant el període analitzat, s'observa que la indústria, juntament

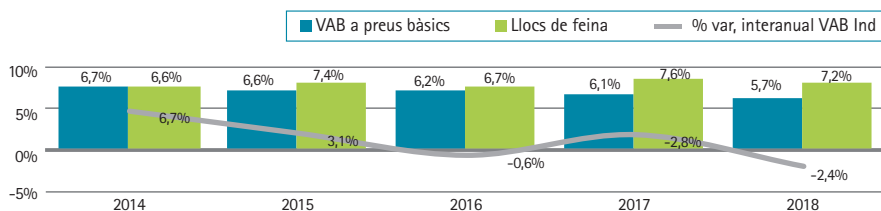
amb l'agricultura, són els dos únics sectors que presenten un creixement negatiu el 2018 respecte al 2017. El primer amb una caiguda del 2,4 % i del 2,5 % el segon. La resta de sectors presenten dades positives superiors al 2,5 %, amb un màxim del 10 % (activitats financeres i de finances). L'economia en el seu conjunt presenta un creixement del 3,4 %. (Vegeu el gràfic I-3.1. i el quadre IA-3.1.)

El nombre d'empreses industrials ha crescut a les Illes Balears un 6,5 %, fruit d'un comportament dinàmic de la indústria manufacturera i l'extractiva, amb creixements per sobre del 7 % que compensen la reducció de 23 empreses de subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat (-9,7 %) i el pràcticament estancament del nombre d'empreses de subministrament d'aigua.

Aquest creixement global en el nombre d'empreses no es correspon amb l'evolució de la producció de la indústria. Si bé sectors com a béns d'equip o, en menor mesura, energia han presentat majoritàriament un valor de l'índex de producció industrial per valor de la dada estatal, es pot dir, en general, que des de principis del nou segle aquest índex s'han mantingut en el seu valor agregat per a tota la indústria per sobre de l'IPI nacional.

És amb la gran recessió quan els dos índexs cauen de manera rellevant, però amb major pendent l'IPI balear. Per al període de 2008 a 2016 s'observen uns valors cada vegada més semblants però a partir d'enguany la producció balear passa a presentar un IPI per sota de l'estatal. (Vegeu el quadre I-3.1 i el gràfic I-3.2.)

Gràfic I-3.1.
Evolució del VAB de la indústria, pes i llocs de feina en la indústria sobre el total de les Illes Balears (2014-2018)

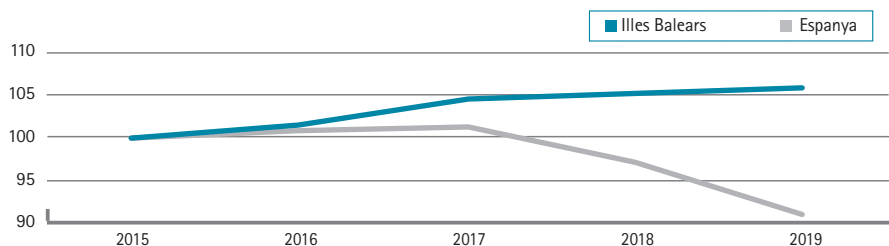
Font: Ibestat, a partir de l'INE. Darreres dades publicades l'1 de juny de 2020

QUADRE I-3.1. NOMBRE D'EMPRESSES INDUSTRIALS (CNAE 09) A LES ILLES BALEARS (2017-2018)

	2017	2018	Dif. 18-17	% de var. 18/17
Total sector industrial	4.580	4.877	297	6,5%
B. Indústries extractives	57	61	4	7,0%
C. Indústria manufacturera	4.067	4.381	314	7,7%
D. Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	236	213	-23	-9,7%
E. Subministrament d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació	220	222	2	0,9%

Font: Ibestat, a partir de l'INE: darreres dades publicades l'1 de juny de 2020

Gràfic I-3.2.
Índex de producció industrial (IPI) a les Illes Balears i Espanya (base 2015) (2014-2018)

Font: INE

Quant al comportament dels preus industrials —mesurat per l'índex de preus industrials (IPRI)— des de principis de segle les Illes Balears han mantingut un valor

de l'índex per sota de la dada estatal; un comportament que només es trenca el 2018 i que torna el 2019.

No obstant tot l'anterior, el comportament dels preus en els subsectors industrials de subministrament elèctric, d'aigua i extractives durant aquests darrers anys ha estat de major dinamismes a les Illes Balears que a la resta de l'Estat.

Cal tenir en consideració les primeres dades de 2020 per anticipar l'important impacte de la COVID-19. A Espanya la taxa interanual de l'IPRI ha passat d'un -0,95 % al gener a un -8,41 % a l'abril. En el cas de les Illes Balears ha passat d'un -7,35 % a un -14,56 % per als mateixos mesos. Aquestes dades són més que rellevants per evidenciar la magnitud de l'impacte. (Vegeu el quadre IA-3.3 i els gràfics I-3.3. i de IA-3.1. a IA-3.4.)

3.2.

EVOLUCIÓ DE LES EMPRESES INDUSTRIALS

Quant al nombre d'empreses industrials, el 2018 han crescut un 6,5 % respecte a les existents el 2017, fruit d'un bon comportament de les empreses d'indústries extractives, amb un augment del 7 %; de la indústria manufacturera, amb un 7,7 %, i un estancament de les empreses de subministrament d'aigua i a pesar d'una forta reducció —del 9,7 %— de les empreses de subministrament d'energia elèctrica, que han passat de 236 empreses el 2017 a 213 el 2018.

En la indústria manufacturera destaquen els increments del nombre d'empreses en fabricació de begudes, que passa de

105 a 127 empreses; confecció de peces de vestir, amb 27 empreses més —fins a les 119 el 2018—, i fabricació d'un altre material de transports, amb un creixement del 51,2 %, fins a les 65 empreses el 2018.

Val la pena destacar que el descens del nombre d'empreses dins el subsector de subministrament elèctric (-9,7 %) el 2018 respecte de l'any anterior, amb 23 empreses menys, no ha repercutit negativament, tot al contrari, ja que en termes de productivitat, excedents i cost laboral destaquen respecte a la resta de subsectors industrials. (Vegeu el quadre I-3.3.)

3.3

EVOLUCIÓ DE L'OCUPACIÓ

En termes d'ocupació, el nombre de treballadors en la indústria balear ha crescut en 460 persones el 2019 respecte al 2018; el nombre d'autònoms, en una mica més de cent. L'anterior representa un creixement anual del 2 % i de l'1,9 %, respectivament.

L'anterior reflecteix que la figura de l'autònom continua perdent pes en la indústria balear. Així i tot, la tendència se suavitza, ja que el 2016 el pes dels autònoms en la indústria va caure 0,9 punts percentuals respecte a l'any anterior; el 2017, 0,7 punts; el 2018, 0,5 punts, i el 2019 no ha variat.

El subsector amb més presència d'autònoms és el de la indústria manufacturera, on dels 23.000 treballadors, una mica més de 5.500 són autònoms. També representa

el subsector més dinàmic, ja que creix respecte al 2018 en 265 treballadors assalariats i en 100 autònoms. També val la pena ressenyar els 182 treballadors assalariats més en el subsector de l'aigua, mentre que la resta de grups mantenen uns resultats més uniformes amb la tendència prèvia.

En relació amb els primers mesos del 2020 i la COVID-19, es pot indicar que en principi no s'hi aprecien efectes rellevants, citant només com a rellevant la caiguda del 3,6 % de treballadors en indústries manufactureres (2,5 milers de persones) en el període gener a abril de 2019 respecte del mateix període de 2019. (Vegeu el quadre I-3.2.)

3.4.

EVOLUCIÓ DE LES BRANQUES INDUSTRIALS

Aquest punts se subdivideix en quatre apartats. Els dos primers (3.4.1. i 3.4.2.) presenten dades relatives a l'enquesta industrial de l'INE a partir de la informació elaborat per l'Ibestat. Als apartats 3.4.3. i

3.4.4. s'analitzen amb més atenció algunes de les branques més importants de la indústria balear, com són la branca no manufacturera principal —energia i aigua—. Dins de les branques manufactureres, cal destacar l'activitat de les indústries relacionades amb el sector de la construcció.

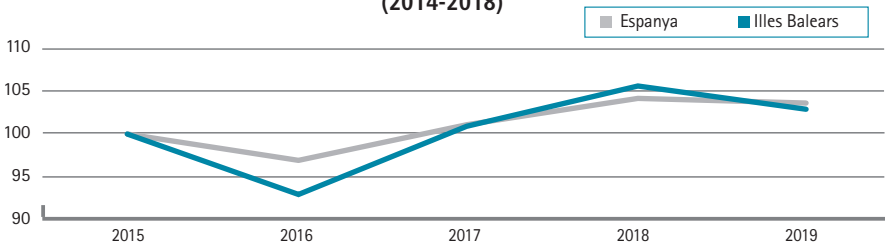
3.4.1. DADES GENERALS DE L'ENQUESTA INDUSTRIAL

Els ingressos d'explotació del sector industrial balear van superar el 2017 els 4.700 milions d'euros, 400 més que el 2016. El 85 % d'aquesta facturació es reparteix entre la indústria manufacturera i el subministrament elèctric, pràcticament a parts iguals, seguit del subministrament d'aigua, amb un 14 %, i l'1 % restant, la indústria extractiva.

El benefici abans d'impostos del sector va ascendir a 204 milions d'euros, dels quals gairebé el 80 % es van obtenir en el subsector de subministrament elèctric (77,5 %), i es van repartir un 10 % cadascun la indústria manufacturera i el subministrament d'aigua. El 2 % restant queda a les indústries extractives.

Gràfic I-3.3.

Evolutió de l'índex de preus industrials (IPRI) a Espanya i a les Illes Balears (base 2015) (2014-2018)

Font: INE

QUADRE I-3.2. OCUPACIÓ ASSALARIADA I PER COMPTE PROPÍ (RETA) A LES ILLES BALEARS (2014-2018) (MITJANA ANUAL)												
B. Ind. extractiva		C. Ind. manufacturera		D. Subm. d'energia		E. Subm. d'aigua, resid.		Total indústria				
R. General	RETA	R. General	RETA	R. General	RETA	R. General	RETA	R. General	RETA	R. General	% RETA	
Valors absoluts												
2015	293,3	47,6	15.110,3	5.345,3	1.055,8	28,3	3.815,3	92,6	20.274,7	5.513,7	27,2	
2016	302,9	46,3	15.976,5	5.401,0	974,3	27,8	3.951,9	93,2	21.205,6	5.568,2	26,3	
2017	316,5	46,7	16.711,5	5.468,8	909,5	26,5	4.124,9	91,3	22.062,4	5.633,3	25,5	
2018	321,8	47,7	17.200,9	5.521,8	875,6	25,8	4.321,2	95,7	22.719,5	5.690,9	25,0	
2019	342,5	48,8	17.464,4	5.621,4	867,7	26,2	4.503,1	100,5	23.177,7	5.796,9	25,0	
% de variació anual												
2015	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2016	3,3%	-2,8%	5,7%	1,0%	-7,7%	-1,8%	3,6%	0,6%	4,6%	1,0	-3,4	
2017	4,5%	0,9%	4,6%	1,3%	-6,6%	-4,5%	4,4%	-2,0%	4,0%	1,2	-2,8	
2018	1,7%	2,1%	2,9%	1,0%	-3,7%	-2,5%	4,8%	4,7%	3,0%	1,0	-1,9	
2019	6,4%	2,4%	1,5%	1,8%	-0,9%	1,3%	4,2%	5,1%	2,0%	1,9	-0,2	

Font: Ibestat, a partir de dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social

QUADRE I-3.3. RESULTATS D'EXPLOITACIÓ PER AGRUPACIÓ I SECTOR D'ACTIVITAT A LES ILLES BALEARS (2017)

	Total sector industrial	B. Indústries extractives	C. Indústria manufacturera	D. Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	E. Subministrament d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació
Ingressos d'exploració					
Ingressos d'exploració	4.725.307,8	40.710,3	1.975.421,0	2.041.812,3	667.364,1
Volum de negocis	4.578.622,5	38.495,5	1.947.899,9	2.006.067,4	586.159,6
Altres ingressos d'exploració	146.685,3	2.214,8	27.521,1	35.744,9	81.204,5
Despeses d'exploració					
Despeses d'exploració	4.334.819,8	33.313,0	1.888.523,3	1.808.713,2	604.270,3
Aprovisionaments	2.762.631,4	8.504,2	1.106.992,3	1.430.058,0	217.077,0
Despeses de personal	684.691,6	10.711,3	437.523,6	63.999,3	172.457,4
Altres despeses d'exploració	615.243,7	11.594,7	292.467,5	189.342,4	121.839,1
Amortització de l'immobilitzat	269.350,9	2.504,2	58.207,5	126.595,5	82.043,6
Deterioració i resultat per alienacions de l'immobilitzat	798,4	189,8	1.218,2	-1.332,4	722,8
Altres resultats excepcionals	-9.278,2	-67,1	-8.776,9	64,5	-498,7
Inversions en actius materials	186.502,3	3.408,3	65.364,4	74.967,8	42.761,7
Adquisició d'immobilitzat material	195.514,2	3.695,2	73.214,6	75.559,6	43.044,8
Vendes d'immobilitzat material	9.012,0	286,9	7.850,2	591,8	283,1

Font: Enquesta estructural d'empreses (sector indústria). Ibestat, a partir de dades de l'INE

La major participació de mà d'obra en la indústria es reparteix entre les extractives i el subministrament d'aigua, les quals suporten un pes del 26% de les seves vendes en despesa de personal. Per contra, destaca el subministrament elèctric, en què tot just el 3% de les seves vendes es destinen a aquesta partida.

La indústria més rendible és l'extractiva, en la qual el benefici sobre vendes representa gairebé el 10%; seguit de subministrament elèctric, amb gairebé un 8%; subministrament d'aigua, amb un 3%, i indústria manufacturera, amb una mica més d'un 1%.

Quant a la inversió, la indústria que destina més part del benefici és l'extractiva, amb un 8,4%, justificant la seva rendibilitat més alta. La segueix subministrament d'aigua, amb un 6,4% del benefici, i entorn del 3,5% se situen la resta de subsectors. (Vegeu I-3.3.)

L'ocupació en la indústria balear ha crescut un 5,4% el 2017 respecte al 2016. Tots els subsectors presenten un augment d'ocupació respecte a l'exercici anterior, excepte indústries extractives, que cau un 2,6%. El subsector més dinàmic és el manufacturer, amb un augment de gairebé 1,2 milers de persones respecte al 2016, un 6,6% més.

Si es comparen per a 2017 les dades de despeses de personal i ocupació, s'observa que el cost mitjà en la indústria balear per treballador és de 27,7 milers d'euros a l'any. Subministrament elèctric és el subsector industrial amb més cost mitjà, 67,8 milers d'euros a l'any; seguit de submi-

nistrament d'aigua, amb 40.000 euros a l'any; indústries extractives, amb 29,1 milers d'euros, i tanca en darrera posició la indústria manufacturera, amb 22,9 milers d'euros. Així, la indústria manufacturera és el sector de més ocupació i menor cost salarial per treballador.

Centrant-nos en aquest subsector i descendint als seus grups, trobam que el més nombrós és el d'alimentació, amb un total de 3,7 milers de treballadors el 2017 amb un sou mitjà de 21,5 milers d'euros a l'any. Per contra, el grup més reduït és el de metal·lúrgica amb tot just 14 treballadors i un sou mitjà de 15,7 milers d'euros. El grup amb major cost salarial és el de fabricació de productes farmacèutics, que amb 80 treballadors presenten un cost mitjà a l'any de 35.000 euros. Finalment, el grup amb el cost mitjà més reduït és el de confecció de peces de vestir, que amb un total de 169 treballadors presenten un cost mitjà de 7,8 milers d'euros a l'any (Vegeu I-3.3. I-3.4. IA-3.5. i IA-3.6.)

3.4.2 PRINCIPALS RESULTATS DE L'ENQUESTA INDUSTRIAL PER BRANQUES D'ACTIVITAT

En aquest apartat es presenten dades i informació relatius a productivitat del treball, excedent brut d'explotació, cost laboral unitari i quota d'excedents per branques d'activitat.

Començant amb la productivitat del factor treball, s'observa que el 2017 el subsector de subministrament d'energia elèctrica presenta el valor més alt, amb 519,9 milers d'euros per treballador; així i tot, és

una quantitat inferior al valor registrat el 2016. Li segueix subministrament d'aigua, indústria extractiva i, en darrer lloc, indústria manufacturera, amb 31,2 milers d'euros. Aquesta última, també és el subsector amb l'excedent per ocupat més reduït, el major cost laboral unitari i la segona menor quota d'excedents.

Dins de la indústria manufacturera, el grup més productiu en termes de factor de treball és el de fabricació de maquinària (49,3 milers d'euros), per al qual cal tenir en compte que gran part de l'anterior és que presenta el cost laboral unitari més reduït.

El darrer grup, en termes de productivitat del factor treball, és la indústria tèxtil (9,2 milers d'euros), que, en línia amb el cas anterior, té el cost laboral unitari més elevat. (Vegeu els quadres I-3.5. i IA-3.7.)

D'una altra banda, si tenim en compte que la renda nacional es pot dividir entre la part destinada a excedents bruts d'explotació i part a rendes del treball i que la quota d'excedent és l'excedent brut d'explotació partit per la renda; de la mateixa manera tenim que les rendes del treball dividit per la renda més l'excedent d'explotació dividit per a la renda sumen 1 i, per tant:

$$q=1-W/Y=1-(W/L)/(Y/L)=1-w^*/\pi_L$$

Sent

q = quota d'excedents

W = rendes del treball

Y = renda

w^* = cost laboral unitari

π_L = productivitat aparent del factor treball

Aplicant aquesta expressió —és a dir, dividint el cost laboral unitari per la productivitat aparent del factor treball— obtenim una estimació de la quota d'excedent per a cada grup.

A l'àmbit agregat, s'observa que la quota d'excedents a la indústria és de 50 %. Subministrament elèctric és el subsector que més quota d'excedents presenta (75,5 %), seguit de subministrament d'aigua, indústries extractives i tanca en darrer lloc, i ja comentat anteriorment, indústries manufactureres, amb (26,4 %). També dins d'aquest subsector, metal·lúrgica és, amb un 42,2 %, el de major quota d'excedents; en què fabricació de begudes és la que pitjor quota té. Tenint en compte que la part de la renda que no va a excedents va a rendiments del treball, queda clar que correspon a la indústria manufacturera el subgrup que més part de la riquesa generada destina a rendes del treball, tenint enfront de subministrament d'energia elèctrica. (Vegeu els quadres I-3.5. i IA-3.7.)

3.4.3. ENERGIA

Si començam amb la facturació elèctrica, s'observa que el 2018 ha crescut un 2 % respecte al 2017, principalment impulsat per Eivissa i Formentera, que han augmentat la seva facturació un 4 % i 3,1 % respectivament respecte de l'any anterior. D'una altra banda se situa Menorca, que ha facturat un 1,4 % menys que l'any anterior, i Mallorca un -2,6 %. Malgrat l'anterior, Mallorca factura el 79,8 % del total, seguit de Menorca, amb un 12,9 %; Eivissa, un 6,8 %, i Formentera, un 0,6 %.

QUADRE I-3.4. PERSONAL OCUPAT PER AGRUPACIÓ I SECTOR D'ACTIVITAT A LES ILLES BALEARS (2016-2017)

	2016	2017	Dif. 16/15	Var. 17/16 (%)
Total sector industrial	23.463	24.738	1.275	5,4
B. Indústries extractives	378	368	-10	-2,6
C. Indústria manufacturera	17.935	19.110	1.175	6,6
D. Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	911	944	33	3,6
E. Subministrament d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació	4.239	4.315	76	1,8

Font: Enquesta estructural d'empreses (sector indústria). Ibestat a partir de dades de l'INE

QUADRE I-3.5. PRODUCTIVITAT APARENT DEL TREBALL, EBE PER OCUPAT I COST LABORAL UNITARI A LES ILLES BALEARS (MILERS D'EUROS) (2017)

	Productivitat aparent del treball	EBE per ocupat	Cost laboral unitari	Quota d'excedents (q) (%)
Total sector industrial	55,7	27,8	57,4	50,0
B. Indústries extractives	56,2	27,3	55,2	48,5
C. Indústria manufacturera	31,2	8,2	87,7	26,4
D. Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	519,8	392,4	14,2	75,5
E. Subministrament d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació	62,4	35,0	65,5	56,0

Font: Enquesta estructural d'empreses (sector indústria). Ibestat a partir de dades de l'INE

L'activitat de producció i distribució d'energia elèctrica és la que presenta una caiguda més important de la facturació el 2018 respecte al 2017, tant pel que fa a la comunitat autònoma com per a cadascuna de les illes; superant caigudes del 45 % en tots els casos. En el cas més elevat destaca Eivissa, amb un -60 %, i a excepció de Formentera, amb un -7,6 %. Pel costat positiu, fusta, construcció i reparació naval i altres materials de construcció lideren els comportaments més positius respecte a l'exercici anterior.

En el cas de la fusta, destaca per l'important augment de la facturació Mallorca, del 60 % respecte al període anterior, respecte a la resta d'illes. En el cas de la construcció i reparació naval, també sobresurt Mallorca per l'important creixement el 2018 de la facturació d'energia elèctrica, del 29,3 %, que compensa la caiguda del 12,1 % d'Eivissa. En el cas d'altres materials de construcció, destaca Eivissa, amb un creixement del 56 % en la facturació d'energia elèctrica el 2018 respecte al 2017. (Vegeu el quadres I-3.6. I-3.7. i IA-3.8.)

QUADRE I-3.6. ESTRUCTURA DE LA FACTURACIÓ DE L'ENERGIA ELÈCTRICA A LA INDÚSTRIA DE LES BALEARS PER ILLES (KW/h) (2017-2018)

	2018	2017	Var. (%)
Illes Balears	188.786.580,6	192.671.715,5	-2,0
Mallorca	150.596.699,6	154.667.760,6	-2,6
Menorca	24.330.908,5	24.669.663,7	-1,4
Eivissa	12.799.315,0	12.306.015,2	4,0
Formentera	1.059.657,4	1.028.276,4	3,1

Font: lbestat a partir de dades de GESA

QUADRE I-3.7. FACTURACIÓ DE L'ENERGIA ELÈCTRICA (kWh) (GESA) DE LES ACTIVITATS DEL SECTOR DE LA INDÚSTRIA A LES ILLES BALEARS (2017-2018)

	2017	2018	% de var. 18/17
Total	192.671.716	188.786.581	-2,0
Extracció i aglomeració de carbó	75.623	76.141	0,7
Extracció de petroli i gas	286.644	282.562	-1,4
Combustible nuclear i altres energies	260.745	269.243	3,3
Coqueries	2.527	2.631	4,1
Producció i distribució d'energia elèctrica	3.928.542	2.023.577	-48,5
Fabricació i distribució de gas	3.290	3.335	1,4
Mines i pedreres (no energètiques)	6.972.408	7.138.447	2,4
Siderúrgia i fosa	7.306.508	7.473.201	2,3
Metal·lúrgia no fèrria	36.067	39.110	8,4
Indústria del vidre	2.506.647	2.504.422	-0,1
Ciments, calçs i guixos	40.050.827	37.999.757	-5,1
Altres materials de construcció	8.992.287	10.211.472	13,6
Química i petroquímica	4.573.642	4.445.246	-2,8
Màquines i transformacions metàl·liques	2.570.947	2.608.091	1,4
Construcció i reparació naval	2.938.692	3.708.235	26,2
Construcció d'automòbils i bicicletes	14.115.700	13.628.536	-3,5
Construcció d'altres mitjans de transport	0	1.532	-
Alimentació, begudes i tabac	70.546.509	69.630.354	-1,3
Indústria tèxtil, confecció de cuir i calçat	8.919.528	8.401.933	-5,8
Indústria de fusta, suro (no fabricació de mobles)	556.442	826.240	48,5
Pastes papereres, paper, cartró	1.160.641	1.319.922	13,7
Arts gràfiques i edició	6.736.632	6.549.595	-2,8
Indústria del cautxú, plàstic i altres indústries	10.130.869	9.643.001	-4,8

Font: lbestat a partir de dades de GESA. Darreres dades de l'1 de juny de 2020

Notes: Les dades de facturació elèctrica es refereixen a estimacions de consum real. Això provoca que alguns registres puguin tenir valors negatius una vegada fets els ajustaments.

En termes de producció i demanda elèctrica, Mallorca el 2019 ha produït el 85 % de l'electricitat, amb una demanda del 76 %, la qual cosa suposa un saldo excedent del 9,3 %, uns 570.000 MW/h. Menorca reflecteix per al mateix període un autoconsum: ha produït pràcticament la mateixa quantitat que la demandada, entorn dels 491.000 MW/h. En el cas d'Eivissa, ha produït el 6,8 % i ha demandat el 15,4 % de l'energia elèctrica de les Illes Balears, amb una necessitat de 522.000 MW/h. En darrer lloc, Formentera, per la seva dimensió, tot just ha generat el 0,3 % de la producció balear de l'energia elèctrica i n'ha consumit l'1,1 %, la qual cosa representa un dèficit del -0,7 % (44.000 MW/h). (Vegeu el quadre I-3.8.)

Quant al consum de productes petrolífers líquids, s'aprecia que el percentatge de bio en gasolina presenta un pes màxim respecte a total gasolina 95 el 2011, del 7 %; any a partir del qual es redueix, de manera suau i constant, el seu pes fins al 4,3 % el 2019. En el cas del dièsel, el pes màxim del bio respecte al total dièsel s'aconsegueix el 2012, amb un 11 %; pes a partir del qual, es veu reduït el 2013 fins a un 4,1 % i a partir d'aquest any s'observa un comportament ascendent fins a representar un 7,4 % el 2019. En termes generals, tots els combustibles presenten creixements positius de consum el 2019 respecte al 2018, a excepció de gasoil A, gasoil B i fuel BIA.

En línies generals, la gasolina presenta un major consum que el dièsel i aconseguix un màxim el 2007, just a l'entrada de la gran recessió. A partir d'aquest any, el seu consum ha disminuït fins al 2012, exercici

a partir del qual se n'estabilitza el consum per sobre del dièsel, que per al període de 1997 a 2019 presenta un comportament molt més estable.

Si tenim en consideració els primers mesos de 2020, per avaluar de manera estilitzada els efectes de la COVID-19 en el primer trimestre, s'observa que el consum de la gasolina 95 s'ha vist reduït en un 10 % respecte al mateix període del 2019; la gasolina 98 ha caigut un 17,3 %; el gasoil A un 13 %; el gasoil C un 21,4 %, i el fuel BIA un 47 %; per contra, el gasoil B ha crescut en un 3,9 %. (Vegeu els quadres I-3.8. i I-3.9. i el gràfic I-3.4.)

3.4.4. INDÚSTRIES RELACIONADES AMB EL SECTOR DE LA CONSTRUCCIÓ

La indústria del ciment és l'activitat principal de les indústries relacionades amb el sector de la construcció. L'evolució d'aquesta indústria es presenta a l'apartat de construcció i l'habitatge d'aquesta memòria, ja que la producció i el consum de ciment s'utilitzen com un dels principals indicadors d'activitat del sector de la construcció.

En termes agregats, el nombre de pedreres a les Illes Balears el 2019 arriben a la xifra de 54; de les quals gairebé el 0 % són a Mallorca, el 5 % a Menorca i la resta a Eivissa i Formentera. (Vegeu el quadre IA-3.9.)

QUADRE I-3.8. PRODUCCIÓ I DEMANDA ELÈCTRICA A LES BALEARS PER ILLES (MW/h) (2019)

	Producció	Demanda	Diferència
Mallorca	5.179.372,4	4.613.118,9	566.253,5
Menorca	490.529,8	490.529,8	0,0
Eivissa	415.925,6	937.863,9	-521.938,3
Formentera	19.836,9	64.152,0	-44.315,1

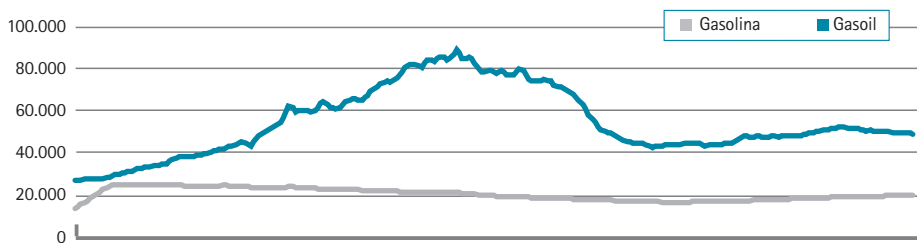
Font: lbestat a partir de dades de Red Eléctrica de España

QUADRE I-3.9. CONSUM DE PRODUCTES PETROLÍFERS A LES BALEARS (1999-2009-2019)

	Gasolina 97 IO	Gasolina 95 IO	Gasolina 98 IO	% bio en gasolines	Gasoil A	Gasoil B	Gasoil C	% bio en gasoils	Fueloil BIA
1999	115.321,2	154.509,2	31.372,7	...	241.978,1	55.093,7	105.431,0	...	69.843,1
2009	0,0	208.809,2	21.099,7	4,3	398.606,8	70.962,7	448.999,2	4,3	236.600,5
2019	0,0	229.423,9	14.244,4	4,3	409.631,8	50.092,3	140.037,0	7,4	80.375,8

Font: CORES

Gràfic I-3.4.
Consum dels principals productes petrolífers (tones) a les Illes Balears (1997-2019)
(mitjana centrada d'ordre 12)

Font: CORES